

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporoča cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnar-
jevih zvezkov ter vseh priprav za
obratno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

pouk letos odpade na teh šolah že 5. julija
in naj se ta dan daruje sklepna maša in
razdele izpričevala.

Politiški pregled.

* Češki socialni demokratje napram
aktualnim političnim vprašanjem. Češki
socialni demokrat dr. Soukup je v pogo-
voru z nekim češkim novinarjem takole
označil stališče češke socialne demokra-
cije napram drugim češkim strankam:
Kakor razredna stranka ne more socialna
demokracija stopati v kombinacije z dru-
gimi strankami, ki se protivijo izpremembi
sedanjega družabnega reda ne le v politi-
škem, ampak tudi v gospodarskem pogle-
du. Samo ob sebi umevno pa je, da v vseh
skupnih vprašanjih, tičočih se šole, jezika
in oblasti, v kulturnih vprašanjih in v
stvarih jezikovne in narodne enakoprav-
nosti, socialna demokracija kakor doslej,
stori vse, kar je v njeni moči, da omogoči
izvedenje teh principov. — Nadalje je po-
dal dr. Soukup važno izjavo, da bi po usta-
novitvi enotnega češkega kluba politične
razmere postale enostavnejše in to pome-
nilo izvajanje političnih zapovedi politi-
ške pameti. Dokler se meščanske stranke
ne zavedo, da politična situacija nikakor
ne sme biti cilj zase in vsaka opozicija
mora v svojih konsekvencah pomenjati
boj za moč v državi, dotlej ni resno misliti
na to, da bo politika čeških meščanskih
strank prišla do primerne vpliva v tej
državi, na katero smo navezani z vso svo-
jo narodno in politično eksistenco. — Kon-
čno se je dr. Soukup izrekel za parlamen-
tarno večino, v kateri bi bili udele-
ženi vsi narodi države in ki bi pomenjala
koncentracijo vseh večinskih strank v njej
zastopanih narodov.

* Militarizem v zraku. V vojaških
krogih resno zadržujejo, da bo vojna
uprava v proračunu za leto 1915. zahte-
vati kredit za šest Zeppelinovih vojaških
zrakoplovov, ki bodo tako urejeni, da bo
na vsakem veliko število streljanih pušk.
Baje bodo zrakoplovi razdeljeni na sede-
ča mesta: Dunaj, Praga, Lvov, Inmost,
Budimpešta in Sarajevo.

* Poljski balkanski Slovanom. Od-
lični Poljski so poslali jugoslovanskim uni-
verzam, odličnim vladnim krogom in glav-
nim listom v Beogradu in Sofiji naslednjo
spomenico: Še vedno polni veselja in nav-
dušenja, ki so ga povzročile velikanske
zmage balkanskih Slovanov v srcih Pol-
jakov, čujemo z žalostjo, da so se poja-
vili med zavezniki spori. Ali ne spominja
žalostna zgodovina poljska naših balkan-
skih bratov, da zmaga ni vse, temveč da
je treba sloge, da se je sme nuditi sovra-
niku priložnost veseliti se slovanske ne-
sloge?! Če sta Francija in Španija po spo-
rih zaradi Maroka sklenili zvezo, kaj naj
razruši zvezo onih Slovanov, ki so skupno
premagali svojega tlačitelja? Naravna pa-
met, skupne koristi, skupna slava zahteva
to. Vaša sloga je vaša in naša moč. Ev-
ropa gleda na vas. Vi jo boste prisilili, da
vas občuduje v miru in v vojni.

* Zmaga naprednih strank. Iz Brna
poročajo: Dne 15. t. m. so se vršile ožje
volitve v splošni kuriji. Dočim je pri prvih
volitvah kazalo, da bodo dosegli češki
klerikalci veliké uspehe, so bili na celi črti
popolnoma poraženi. Izvoljeni so bili v
vseh okrajih napredni kandidati, tako da
je v splošni kuriji izid volitev v čeških
okrajih sledeči: socialni demokratje 7
(+ 2), klerikalci 5 (— 2), naprednjaki 2
(+ 0). Boj je bil silno hud in udeležba na-
ravnost velikanska. Diferenca pri glaso-
vih je bila jako majhna, pri 20.000 komaj
100 glasov večine.

Obrambni vestnik.

** Liberalci in klerikalci proti »Uči-
teljski Tiskarni«. Sovraštvo razdružuje,
sovraštvo pa tudi združuje. To zadnjo tr-
ditve dokazuje gonja, ki so jo z isto vne-
mo začeli ljubljanski liberalci in kleri-
kalci, eni v »Slovenskem Narodu«, drugi
v »Slovincu«. O »Slovincu« je to umljivo,
to smo imeli že večkrat priliko povedati.
»Slovenec« sovraži napredno učiteljstvo iz
vseh duš svojih založnikov, urednikov in
protektorjev. Njegovi ljudje so že lagali v
svet, da je »Učiteljska tiskarna« ustavila
plačila. Hoteli so kratkomalo naš zavod
ubiti! Laž pa ima kratke noge, in tako
niso klerikalci nič izdatnega opravili.

samo da so se s pomočjo uglednega učite-
lja Smrdela na splošno znan »pošten« na-
čin polastili vzorcev šolskih tiskovin. —
Nekateri gospodje, ki ne sede samo v re-
dakciji »Slovenskega Naroda«, ampak so
tudi v upravnem odboru »Narodne Ti-
skarne«, kuhajo zavist in jezo proti »Uči-
teljski Tiskarni« od vsega početka. Zda-
inzdaj bruhne njihov zolč na dan, da je
toliko očitneje podan dokaz, da ne žele nič
manj goreče od klerikalcev »Učit. Ti-
skarni« pogin! To se je pokazalo zopet
zadnje dni, ko je bila tako mimogrede na
dnevnom redu afera dr. Karla Trillerja.
Ta je, kakor znano, v deželni odbor
glasoval za Šusteršičevo zaupnico, kar je
v napredni javnosti zbudilo obsežno ogorče-
nje. »Slovenski Narod« ni o tem pisal ostre
besede, tembolj pa je ogorčena napredna
javnost obsojala dr. Trillerjevo kurtuazijo
v »Dnevnu«, ki je last »Učit. Tiskarne«. Ko
je svoj čas »Slovenski Narod« udaril po
naprednem učiteljstvu, nismo za to delali
odgovorne »Narodne Tiskarne«, ki je last-
nica lista, ker imamo toliko razuma, da
vemo ločiti uredništvo kakega lista od
tiskarne. Samo pri »Slovenskem Narodu«
nimajo toliko razuma, zakaj strast in so-
vraštvo ubije vsako pamet, tudi liberalno!
In tako ni »Slovenski Narod« pisal samo
o »Dnevnih« — »svinjarjah«, nego je
vehementno udaril tudi po »Učiteljski Ti-
skarni«, češ, da jo bo celo citiral pred
pravi forum! Da, tako daleč je butnil li-
beralni dnevnik z zmedeno glavo, da se
je prijazno spomnil celo tovariša L. Je-
lenc, ki ima sedaj z »Dnevnom« in z »Uči-
teljsko Tiskarno« toliko opraviti, kolikor
je na razvoju obojega zainteresovan kot
neomajno napreden in značilen slovenski
učitelj. Nič več! Zakaj tovariš Jelenc ni že
eno leto več v upravnem odboru naše ti-
skarne! Ampak to ni liberalni hudobiji no-
bena ovira! — Ni naša naloga, niti naš na-
men, da bi pretresali politično plat te afere.
Nam zadošča konstatirati, da nimajo ljudje,
ki tako streljajo iz uredništva liberalnega
dnevnikarja, nobene socialne zavesti, ki bi
moralna brzdati strasti vsaj v takem slu-
čaju, ko gre vendarle za strogo napreden
zavod, ki ima do eksistence vsaj toliko
pravice in do javnosti vsaj toliko dolžne-
sti kakor tovariši in tovarišice iz »Na-
rodne Tiskarne«. Za nami stoje stotine
kulturnih delavcev, ki so tudi nekaj že
storili in še bodo za splošni razvoj in na-
predek našega naroda. In vsi ti si odločno
prepovedujejo v imenu »napredne stvari
sploh, da bi jim zavist in slepota in so-
vraštvo posameznika ubijale in uničevale,
kar so si sami z naporom in z velikimi
žrtvami ustvarili na gospodarskem polju!
Podpore od Vas ne pričakujemo nobene,
ker vemo, da je ob taki sovražnosti ne-
mogoča. — Dajte nam pa mir! Sami bo-
mo delali tako, kakor se nam zdi za splošni
in svoj blagor najbolje! Prej boste rabili
Vi pomoči od nas, nego mi od Vas! Zato:
mir! To je povedano predvsem na naslov
gospoda Miroslava Malovrh!

** Brez srca! Ljubljanski dnevnik
»Dan« je priobčil preteklo sredo tele
vrste: »Učitelj Ivan Kovač, ki je bil za eno
razpisanih mest v Spodnji Šiški edini in
kar najbolj kvalifikovan posilec, je bil
pri zadnji seji deželnega šolskega sveta
nedolžno žrtev naših fanatičnih klerikal-
cev, ki jim gre sovraštvo političnega na-
sprotnika tudi čez rodovinski prag. Učitelj
Kovač je sin uboge družine. Oče, skromen
rokodelc, mora s pičlimi zaslužki pre-
življati sebe, ženo in šest otrok, ki jim je
usoda prizadela vrhutega še to nesrečo,
da leži mati že dlje časa bolna. Misli si
moramo, s kakim hrepenenjem so priča-
kovali starši, da bi bil njih pridni sin ime-
novan za Sp. Šiško ter bi jim bil v oporo
in uteho v njih žalostnih razmerah. Iz lju-
beznosti do staršev je vrli sin tako neumorno
delaven v šoli in izven šole, da bi staršem
na ljubo dosegel svoj cilj. Pa ne! Dr. Lam-
petov strankarski fanatizem sega čez ro-
dovinski prag ter ne pozna bridkih solza
po pravici užaljenih staršev ter ne prid-
nosti in kvalifikacije prosilčeve zato —
ker je »Sokol«! To je v nebo kričec škan-
dal, ki nima para v Avstriji in ne na Tur-
škem! — In dalje čitamo v isti številki
imenovanega lista: »Ta je Sokol, ta pa že
ne bo imenovan!« Tako se je zadržal fana-
tični dr. Lampe pri zadnji seji deželnega
šolskega sveta in je predlagal, da se služba
v Sp. Šiški iznova razpiše. Prizadeti pro-
silec, učitelj Ivan Kovač, je prebil vse iz-
pise z odliko, ima več postranskih izpitolov,
n. pr. iz stenografije, iz strojepisja, iz pred-
metov za trgovske šole in bo prav kmalu
delal tudi izpit za meščanske šole, ima od

deželnega šolskega sveta pohvalni dekret
za izvrstne učne uspehe in ga je krajini in
okrajni šolski svet predlagal na prvem
mestu za razpisano službo, a ni bil od kle-
rikalne večine deželnega šolskega sveta
samo zato imenovan v Sp. Šiško, ker je
»Sokol in ne Slomškar ali »Orel«. Poziv-
ljamo Slovensko Sokolsko Zvezo, da se
zaradi tega nečuvenga slučaja, ki je edi-
noličnega moglo na Kranjskem, pritoži na na-
učnega ministra, na ministra notranjih za-
dev in na ministrskega predsednika; če-
ške državne poslance Sokole pa prosimo,
da spravijo to škandalozno postopanje
kranjskega šolskega sveta pred forum dr-
žavnega zbora ter izposlušajo sistiranje
tega strankarskega sklepa deželnega šol-
skega sveta. — Na to odgovarja »Slove-
nec« (št. 137 z dne 18. t. m. dobesečno
tako: »Dejanja govore!« Ne le nad cesarja
hočejo liberalni učitelji, ampak tudi nad
naučnega ministra, nad ministrskega
predsednika in slednjič nad celo Evropo.
Tako grozi »Dan«, in sicer zato, ker neki
Kovač ni dobil zaprošenega mesta v Šiški.
Mi svetujemo, naj Kovač svoje lepo gla-
silo »Dan« vzame seboj, ko se bo pritože-
val. Ko bo Evropa videla, kako se v
»Danu« kvalificirajo »Danovci«, ste lahko
gotovi, da se ne bo čudila, zakaj gotovi
učitelji pri kompetentnem propadejo. »De-
janja govore!« — v tem slučaju za ev-
ropski mir! — »Slovenec« tudi s tem rov-
tarskim odgovorom kaže, da nimajo nje-
govih pisarjev prav nič srca, da je list sam
perfiden in hudoben, kakor da ga tiskajo
na dnu pekla! — Razmere v deželni
šolskem svetu so sedaj take, da je nasvet
»Dneva« popolnoma umesten in ga je tudi
treba izvesti, pa naj se Lampe še bolj re-
penči! Dejanja naj govore pred vsem ci-
vilizovanim svetom, kaki brezsrčneži, ti-
rani in skrunilci javne morale so kranjski
klerikalci! Treba bo na dan še z novo
brošuro!

Kranjske vesti.

—r— Ljubljanske učiteljske doklade
in upravo sodišče. Deželni odbor je svoj
čas na pritožbo Stefeta in Kregarja raz-
veljavil sklep ljubljanskega občinskega
sveta, da se razdeli 6000 K med ljublan-
sko učiteljstvo kot draginska doklada.
Upravno sodišče je pritožbo mestne ob-
štine zavrnilo, češ, da je zadeva pridržana
prostemu predarku deželnega odbora in
da ne spada v kompetenco upravnega so-
dišča. — Tako sta »krščanska« moža
Stefeta in Kregar požrla ljubljanskemu uč-
teljstvu 6000 K. Slomškova Zveza naj ju
izvoli za častna člana!

—r— Izreden človek je vsekakor naš
znani tovariš Anton Smrdel v Ljubljani.
Spozna se na šolske tiskovine in tudi na
slovensko literaturo. Dne 12. t. m. je go-
voril na mesečnem sestanku podružnice
Slomškove Zveze za Ljubljano in okolico
o slovstveni zgodovini v višjih razredih
ljudske šole. Glasom poročila v »Sloven-
cu« je ta izredni mož povedal, da vsebuje-
jo šolska berila skoraj vse znamenitejšje
pesnike novejšje dobe slovenskega slov-
stva, t. j. od Vodnikovih pa do današnjih
dni. Razdelil je to slovstvo na pet dob:
I. Prosvetljena (tudi predromantiška ali
jožefinska) doba od leta 1765. do približno
leta 1810. Romantiška doba od leta 1810.
do leta 1848. III. Bleiweisova doba (tudi
doba »Novic« in »Glasnika« ali doba na-
rodnega prebujenja zvana) od leta 1848.
do okrog leta 1870. IV. Stritarjeva doba
od leta 1870. do leta 1895. V. Slovenska
moderna doba od leta 1895. naprej. Pou-
darjal je, da ne sodijo v slovstveno dobo
samo suhoparni životopisi, temveč opi-
sati se mora predvsem doba, ki so v njej
živel pisatelji. — To Smrdelovo razla-
ganje je nekaj tako novega in izvirnega,
da — recimo — dvornemu svetniku Levcu
svetujemo, naj gre malo k Smrdelu v šolo
(namreč v klop med učence), da se bo
vsaj kaj naučil. Nemški nadzornik prof.
dr. Svoboda pa naj vendar že odstopi, da
pride Smrdel na njegovo mesto! Potem
bomo vsaj zvedeli, kako se deli nemška
literarna zgodovina! Zakaj ni več na Vr-
hnikih enajste šole?!

—r— Brošura »Dejanja govore!« ne-
varna — avtomobilu. Nikar se ne smejte,
zakaj to je gola resnica! Imenovana bro-
šura ni vzela samo klerikalcem sape, am-
pak kmalu bi zadušila celo — žirovski
avtomobil. Zgodilo se je to dne 12. t. m.
Iz avtomobila, ki vozi med Škofjo Loko in
Žirni, je neka grešna roka metala ome-
njeno brošuro. To je žirovskega kaplana

tako pogrelo, da je brž oznani v »Slo-
vincu« (št. 133), da bodo klerikalci takoj
razdrobili in razmleli avtomobil in njegove
gospodarje? Da se prepreči to hudo de-
janje, brani v »Slovincu« avtomobil nje-
gov šofer, ki pravi, da je ukazal izprevod-
niku, »naj dotične tiskovine vrže vse v
stran«, kar se je zgodilo že v Poljanah.
»Ostalo je le še par papirjev med vreča-
mi, kateri so bili z drugimi smetmi vred
pometeni z avtomobila v Žireh.« No, hvala
Bogu, čast avtomobila je rešena. »Dejanja
govore!« so v Poljanski dolini, smeti so
pa ostale v Žireh. Tako je ustrezno na
vse strani — promet je zopet odprt!

—r— Med dvema stoloma. Iz novo-
meškega okraja nam pišejo: Kaj vse se
ne pripeti ali pripeti neznajaju! Ko je za-
vladal malo drugi duh, se je čutil neki
tovariš, kakor mu je njegov značaj vele-
val, ter je izstopil iz našega okrajnega
učiteljskega društva, misleč, da se bolj pri-
kupi navzgor. — Imel je pa smolo! Iz-
stopil je iz našega društva ter hotel po-
stati Slomškar. Pa, o joj! Slomškarji ga
niso hoteli sprejeti. Če možakar premisli,
da tudi on ne bo sodnemu dnevu trobil, in
da ima naše društvo v pravilih, da vsa-
kemu umrlemu udu postavi nagrobni spo-
minek, jo je prav pošteno polomil. Spo-
menika ne bo! Naše društvo, ki se mu je
odpovedal, ga mu ne bo postavilo. Slom-
škarji pa, ki ga nečejo sprejeti in ne ma-
rajo zanj, ga mu menda tudi ne bodo po-
stavili. Kdo tedaj? Ker nečim biti oseben,
ne povem imena tega junaka, samo toliko
povem, da Peter ni! Končno moram ome-
niti najnovejšo gonjo proti »Učiteljski ti-
skarni«. Ali so ljudje donišljivi? Kaj
pravzaprav mislijo? Sama grožnja jih je
in nič drugega. Šusteršič na dobiva zdaj
od naprednjakov, zdaj od županstva šen-
tviškega zaupnice. Nikogar pa ni, da bi re-
kel: »Če gospod deželni glavar ne toži
dunajske Kamile, potem priznava nje oči-
tanja, in vsi napredni poslanci bi morali
odstopiti, saj je zdaj itak doba pri kraju!«

nočeš — Nemec! Če si pa Nemec, pa smeš delati, kar se ti poljubi. Pogled slučaj! Tam pri Gorici je postajica z imenom St. Ma- ver, in za voditelja te postajice je mož, ki je tudi ud šulferajna. Torej tudi on dela, kar hoče. Evo dokaza: Dne 3. majnika bi se bila kmalu zgodila na tej postaji strašna nesreča! Tam se križata namreč dva vlaka, tovorni in brzovlak. Tovorni vlak mora zavoziti na tretji tir, brzovlak pa na prvega. Tovorni vlak se ustavi, brzovlak pa vozi skozi postajo brez postanka. Tam službuječi čuvaj, ki je tudi Nemec in Wieserjev ljubljeneč, je postavil za tovorni vlak ogibalo na tisti tir, po katerem je moral privoziti tudi brzovlak, namreč na pravi tir. In tako je postavil znamenja, da bi moral dotični vlak voziti kar naprej. Imel je uvozni in izvozni signal na »prosto«. Službuječi poduradnik se tudi ni prepričal, kako stojijo signali. Strojevodja tovornega vlaka je zato tudi vozil kar naprej in je šele na koncu postaje ustavil vlak. — Razdalja med tovornim in brzovlakom je bilo mogoče še par sto metrov. Pomislite kakšna strašna nesreča bi se bila kmalu zgodila.

—g— **Učiteljske vesti.** Jos. Bitežnik, učitelj v Ločniku, je dobil dopust do konca šol. leta zaradi bolezni. Nadomešča ga Emilija Črnigojeva. Suplentinja v Ozeljanu Alojzija Podbrščkova je dobila 14dnevni dopust zaradi bolezni. — Učiteljica v Kronbergu Ljudmila Medveščkova je dobila 1 mesec dopusta zaradi bolezni. Nadomešča jo Emilija Mizeritova.

—g— **Deželni šolski svet** je priporočil učiteljskemu, naj se osebnostno udeležuje strel- nih vaj pri strelnih družstvih v deželi.

—g— **Rozina-Finžgar.** »Soča« piše: Obtožnica je vložena; zato bo porotna raz- prava najbrže že v predstojećem zaseda- nju, in sicer bo zadnja; trajati utegne morda cel teden, ker bo pozvanih 62 prič. Predsedoval bo dvorni svetnik Zazafura; državno pravdnitvo bo zastopal prvi drž. pravdnik Jeglič.

—g— **Ivan Matelič,** učitelj v Sužidu pri Kobaridu, je napravil na Dunaju dne 18. t. m. izpit iz telovadbe za srednje šole. Čestitamo!

—g— **Vabilo k veselici,** ki jo priredi šolska mladina v Dornbergu dne 22. junija t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani »Hranil- nice in posojilnice«. Vzpored: 1. Kosi: Mak, petje s prizorom. 2. Mara Gregori- čeva: Darežljivi otroci, igrice v petih pri- zorčkih. 3. Kosi: »Pripovedka o nosku«, petje s prizorom. 4. A. Span: »Hoika«, 3 prizori z živo sliko. 5. —: »Mladi šolar- ček«, »Bolna punčka«, »Deklica in piške«, prizorček. 6. Mara Gregoričeva: »Klepe- tavi Miček«, vesela igrice v enem dejanju. 7. Kosi: »Kosova gostija«, spevoigra. 8. »Počitek po delu«, živa slika. 9. Rape: »Po zmagi«, nastop z deklamacijo in pet- jem. 10. »Venček slovenskih pesmi«, petje. 11. Edvin Sardenko: »Biseri in cekini«, dramatska slika v enem dejanju. Vstop- nina: sedeži 80 v, stojišče 50 v.

—g— **Na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici** bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v sredo, dne 2. julija, od 8.—12. ure popoldne. Pismeni sprejemni izpiti bodo dne 3. julija od 7.—11. in od 4.—6. ure; ustni izpiti začnejo v petek, dne 4. julija, ob 7. uri popoldne in se bodo nadaljevali v soboto ob 8. popoldne. — Ako bo po sprejemnih izpiti meseca julija sprejeto 40 gojenk v slovenski in ravno toliko v italijanski oddelek, potem septembra ne bo drugih sprejemnih izpitov za prvi tečaj. — Pri sprejemu se zahteva krstni list, zad- nje šolsko izpričevalo in potrdilo uradnega zdravnika o fizični sposobnosti za šolsko službo. — V smislu postavnih določil opo- zarja ravnateljstvo one starše, ki ne sta- nujejo v Gorici, naj bodo pri izbiranju stanovanj za svoje hčerke jako previdni; svetuje se jim, da poiščejo taka stanova- nja, kjer bodo gotovi, da pridejo njihovi otroci v dobre in poštene družine. — Po- leg tega je ravnateljstvo sestavilo imenik onih družin, ki jih smatra za priporočljive. Nobena gojenka ne sme stanovati v dru- žini, ki ni zaznamovana v tem imeniku. Komur je tedaj na tem ležeče, da dobi go- jenke ženskega učiteljskega na stanovanje in hrano, naj se predstavi ravnateljstvu s priporočilom kake zaupne osebe.

Istrske vesti.

—i— **Kako so branili narodno imetje!** Glasilo tatarske kamore v Pulju ne more nikakor pozabiti mastnih grizljajev, ki jih je uživalo za časa oblasti in uprave ka- more na puljski občini. In isto glasilo na- stopa sedaj v obrambo narodnega imetja (patrimonia nazionale). Seveda ne more govoriti o narodnem imetju v denarju, ker so njegovi gospodarji ysega požrli, mar- več brani le nekako narodno imetje v jezikovnem pogledu. Zahteva namreč od vladnega komisarja na občini, da mora

uradovati in opravljati vse le v italijan- skem jeziku, ker to da je stara dedščina, narodno imetje kamore, ki da je mora vladni poverjenik čuvati ljubosumno. No, g. vladni poverjenik, baron Gorizzutti, bi najbolje odgovoril požeruhom narodnega imetja s tem, da tudi na občini puljski uvede pravico in enakost tudi za jezik našega naroda, ki živi v velikem številu v puljski občini in doprinaša k bremenom in plačevanju dolgov, ki so jih napravili kamoristi s tatvino in prevaro. Obenem naj sporoči tej tatarski družbi, da bi bili že davno požrli — kakor piše »Naša Slo- ga« — tudi jezikovni patrimonij nazionale, ako bi se ta patrimonij mogel — pojesti!

Splošni vestnik.

Odklonjene avdiencie. Zveza meščan- skih učiteljev na Češkem je prosila za avdienco pri cesarju, pri kateri so hoteli prositi češki učitelji za regulacijo učiteljskih plač. (Prošnja za avdienco je bila odklonjena brez navedbe razlogov. Ena- ko je bila odklonjena avdiencia, za katero je prosila ista zveza pri prestolonasled- niku. Reklo se je, da je ta avdiencia sedaj nemogoča.

Referent za slovensko časopisje. Okrani komisar v Posojni Pitamic je po- klican v tiskovni urad ministrstva zuna- njih del kot referent za slovensko časopisje. Svoje mesto nastopi že 1. julija.

Prošnje v vojaških zadevah so pro- ste kolka. Vojno ministrstvo je te dni od- redilo glede prošelj v vojaških zadevah sledeče: Vse prošnje glede prostovoljnega vstopa v vojaško službo, glede dvolet- nega službovanja, glede enoletne ali dvo- letne prostovoljne službe, glede oprostitve oseb duhovskega stanu, glede oprostitve edinih sinov posestnikov, glede prenosa službene dobe ali glede orožnih vaj itd. — vse te prošnje so proste vsakega kolka, enako tudi potrebne priloge.

Telovadba v sokolskih društvih. Ka- kor čitamo v listih, je upravno sodišče razveljavilo prepoved naučnega minist- rstva glede telovadbe šolskih otrok v so- kolskih društvih.

Postojnska jama. Upravištvu postojn- ske jame je tudi za leto 1913. dovolilo znižano vstopnino 2 K za srednješolsko in ljudskošolsko mladino ob delavnikih, ob nedeljah pa 1 K. Vstop v jamo pri elektri- čni razsvetljavi je dovoljen vsak dan dop. ob tri četrti na 11. in popoldne ob polu 4. do 31. oktobra. Ta olajšava pa je dovo- ljena le onim učencem, ki se izkažejo s potrdilom šolskega vodstva ali zadnjim šolskim izpričevalom.

Razgled po šolskem svetu.

— **Kongres ruskih zdravnikov.** Dne 15. t. m. se je vršil v Petrogradu kongres ruskih zdravnikov, ki so sprejeli resolu- cijo, v kateri najstrožje protestirajo proti šikaniranju ruskih dijakov v Nemčiji in zahtevajo od ruske vlade, da omogoči di- jakom študije v domovini.

— **Tragedija na levovskem učiteljskem.** Dne 11. t. m. popoldne je na moškem učiteljskem neki rusinski dijak III. letnika ustrelil poljskega profesorja Butkovskega. Profesor je bil takoj mrtev. Poljski dijaki so bili zaradi atentata tako razburjeni, da so hoteli morilca linčati, a rusinski dijaki so ga vzeli v svojo sredo in ga branili. Prišlo je do hudih spopadov med dijaki. Ko je prišla policija, da aretira morilca, so se rusinski dijaki postavili v bran in hoteli zapreti vhod na učiteljske. Končno je po- licija zagrabila za sablje in več dijakov ranila. Morilec je bil odveden na policijsko ravnateljstvo. Tako poljski kakor rusinski politiki zatrjujejo, da je bil motiv umora navadna šolska afera in da vsa zadeva nima s politiko ničesar opraviti.

— **Občni zbor Češke šolske Matice.** Dne 8. t. m. se je vršil občni zbor Češke šolske Matice. Blagajniško poročilo izka- zuje 1.134.000 K dohodkov, stroškov pa 1.339.000 K, torej 205.000 primanjkljaja, ki so ga povzročile razne zbirke na ko- rist balkanskim Slovanom.

— **Nadvojvoda napravil izkušnjo na budimpeštanski univerzi.** Nadvojvoda Jo- žef Franc, sin nadvojvode Jožefa in nad- vojvodinje Avguste, je 6. t. m. napravil na budimpeštanskem vseučilišču prvo ju- ridično izkušnjo. Izpraševali so ga skupno s tremi drugimi kandidati. Komisija je nad- vojvodo aprobirala.

— **Pogreb ustreljenega učiteljskega profesorja Butkovskega,** ki ga je ustrelil rusinski učiteljski šegala, je bil 13. t. m. v Levovu nadvse sijajen. Mrliča je spremljalo 20.000 oseb na kolodvor v Levovu, ker so ga v Krakov prepeljali. Levovski občinski svet je podal izjavo, da umora ne smatra za maščevanje posa- meznika, marveč za čin osvete vseh Ru-

sinov in da poljsko ljudstvo vbodoče takih nasilnih činov ne bo več trpelo. Poljski učiteljski šegala na učiteljskem v Levovu so prekinili z rusinskimi učiteljskimi vsako občevanje in nočejo skupno z rusinskimi učiteljskimi kositi v Dijaškem domu. Iz- javljajo, ko se učiteljske zopet odpre, da rusinskim učiteljskim ne bodo do- volili vstopa. Ustreljenega profesorja so poljski učiteljski stražili, ker se je go- vorilo, da bodo mrliča skrivaj odpeljali, da se vsaka demonstracija prepreči. But- kowski je bil z vsem sijajem v Krakovu pokopan.

— **Bombni napad na portugalske učen- ce.** Anarhisti so vrgli na Don Pedrovem trgu v Lizboni bombo na učence, ki so nesli cvetice h Camoesovemu spomeniku. Več učencev so ranili.

Listnica uredništva.

V Trst: Za danes smo prejeli prepo- zno; porabimo torej v prihodnji številki!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Šl. 1712. Gorisko.

C. kr. okr. šolski svet razpisuje za okraj Gorica- okolica tale mesta za učitelje in učiteljice v defi- nitivno nameščenje:

I. Nadučiteljska mesta na dvorazrednicah: na Banjšicah, v Biljah, Cerovem, Kalu, Lokovcu, Šmar- jah in Vogerskem.

II. Učiteljska in obenem voditeljska mesta na enorazrednicah: v Batah, Gojačah, Kostanjevici, Lo- mu, Murovcih, Otlici, Plavah, Podsobotinu, Ravneh, Šebričku, Tevčah, Vrhu nad Kanalom, Vrtovinu, Zapotoku.

III. Mesta potovalnega učitelja: Srednje-Kam- breško, Podlaka-Lokovec, Levpa-Zavrh.

IV. Učiteljska mesta na večrazrednicah: v Če- povanu, Grgarju, Kanalu, Kojskem, Lokvah, Prva- čini, Rihenbergu, Sv. Križu, Solkanu (2 mest).

V. Mesta za učiteljice: v Ajdovščini, Banjšicah, Cerovem, Kalu, Kamnjah, Kronbergu, Lokovcu, Opatjeslu, Rihenbergu, Skriljah, Vitovljah, Zaloščah.

S temi službenimi mesti spojeni prejemki so določeni v I. členu § 2, 3., 6., 8. in 9. zakona od 14. jan. l. 1900, dež. zakonik št. 7.

Z vsemi dokumenti (izpričevali, nastavljalnimi odloki, dekreti o podeljenih petletninah, službenimi kvalifikacijami itd.) opremljene in pravilno kolko- vane prošnje je vložiti službenim potom na c. kr. okr. šolski svet v Gorici najkasneje do vste- tega 30. junija t. l.

Po preteku tega dneva vložene ali nezadostno opremljene prošnje se ne bodo upoštevale.

Vsakemu prosilcu (prosilki) je na prosto dano, da navede v svoji prošnji za podelitev določenega mesta tudi druga službena mesta, na katerih bi želel biti eventualno nastavljen.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici, dne 27. maja 1913.

Knjigoveznica Anton Janežič Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knji- goveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

P. Z. Z. O. Z.

Frančiškanska ulica št. 8

priporoča

vsakovrstne tiskovine za knjigovodstvo

za biblioteke, meščanske, obrtne in trgovske šole.
V Ceniki zastonj in poštne prosto. V

Učiteljska tiskarna v Ljubljani,

IV

P. Z. Z. O. Z.

Frančiškanska ulica št. 8.

priporoča

različne poštne in železniške tiskovine

za šolsko uporabo urejene po najnovejših uradnih vzorcih.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč la sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Uči- teljskega konvikta v Ljubljani.

registrirana zadruga s omejenim jametvom.

Promet do konca maja K 72.202.46.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 3.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poš- nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve na- vedenih znamk se ne odgovarja.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsově

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met.

(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih dru- štev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov ceffra kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastojn in franko.

Jernej Bahovec

naslednik: IVAN GAJŠEK

- trgovina s papirjem -

Sv. Petra cesta št. 2.

priporoča slavnemu učiteljskemu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umet- nin, trgovskih knjig, razglednic itd.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec

v Gorici

Tržaška ulica št. 16

v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odje- malce, da je došla rav- nokar velika množina raznovrstnega blaga naj- različnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

